

УДК 347.998.85
DOI 10.32782/2523-4269-2025-93-80-84

Волох Олександр Костянтинович,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
Навчально-наукового інституту права та психології
(Національна академія внутрішніх справ, м. Київ)
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-0540-3335>

ПИТАННЯ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

Проблеми можливості реалізації в Україні конституційних прав і свобод людини та громадянина по-новому зазвучали в розрізі ухваленої 2021 року Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року (далі – Стратегія). Станом на сьогодні Стратегія діє в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 р. № 294-р. Як наголошується у вступі до Стратегії, «відповідно до Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Водночас перед багатьма громадянами України постає низка бар'єрів у реалізації своїх прав... Відсутність безбар'єрного середовища не лише створює проблеми для мільйонів громадян, а й призводить до загального погіршення добробуту кожної людини».

Ключові слова: безбар'єрність, правосуддя, судочинство, доступ до суду, судова справа.

Постановка проблеми. Згідно з визначенням терміна «безбар'єрність», наданим на початку Стратегії (розділ I «Загальні положення»), нею Уряд іменує «загальний підхід до формування та імплементації державної політики для забезпечення безперешкодного доступу всіх груп населення до різних сфер життєдіяльності».

Хоча в чинній редакції, окреслюючи будову Стратегії, уряд зменшує кількість напрямів її реалізації до певного мінімуму, і про можливості подолання громадянами «бар'єрів у реалізації своїх прав» уже складніше говорити. Фактично, уряд України з 2025 року планує «долати бар'єри» лише у сферах освіти, зайнятості та підприємництва.

Порівняльний аналіз двох редакцій Стратегії свідчить про надмірне звуження урядом сфер життєдіяльності, до яких необхідно забезпечити безперешкодний доступ.

Зі свого боку, Президент України разом із парламентом причетний до порушення права громадян України – мешканців міста Києва та Київської області – на доступ до правосуддя в порядку адміністративного судочинства, починаючи з 15 грудня 2022 року і до сьогодні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Ця тема не є популярною серед науковців, хоча інформація про неї наявна у відкритих джерелах. Публікацій на цю тему майже немає.

Метою статті є дослідження наявної ситуації із здійсненням адміністративного судочинства і пов'язаних із цим проблем реалізації права на судовий захист на території міста Києва та Київської області в результаті ліквідації Окружного адміністративного суду міста Києва у грудні 2022 року.

Виклад основного матеріалу. Якщо в першій редакції Стратегії слова «судовий процес», «судова справа», «судова влада», «правосуддя» трапляються загалом 23 рази, то в чинній її редакції слова «правосуддя» та «судочинство» – усього 4 рази. Хоча Уряд

(як і у 2021 році) акцентує увагу на тому, що «доступ до судочинства для окремих груп населення є нерівномірним, а тому посилює нерівність та призводить до зниження довіри до держави» [1].

Ми переконані, що за своїм змістом словосполучення «безперешкодний доступ всіх груп населення до різних сфер життєдіяльності» має містити й безперешкодний доступ до правосуддя.

Крім того, саме в цьому полягає офіційна позиція Ради суддів України. Зокрема, у грудні 2023 року в Києві відбулося засідання Ради безбар'єрності «Безбар'єрність для всіх: пріоритетом 2024 року стануть доступні послуги в кожній громаді» за участю першої леді України Олени Зеленської та під головуванням Прем'єр-міністра Дениса Шмигала. Цей захід проходив за участі Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука, Міністрів, Голів профільних комітетів Верховної ради, офіційних представників системи ООН в Україні, представників судової влади, ЦВК, міжнародних організацій, Ради Європи, високоповажних послів Європейського Союзу і Канади, начальників обласних військових адміністрацій, представників громадянського суспільства.

Від Ради суддів України участь у засіданні брала секретар Ради Олена Журавська, яка зазначила, що «безбар'єрність у судовій системі – це, передусім, забезпечення безперешкодного і вільного доступу громадян до правосуддя». А сам факт підтримки на рівні уряду та парламентарів і патронату від Олени Зеленської свідчить про глибоку зацікавленість державних структур у забезпеченні безбар'єрних рішень для громадян України [2].

Отже, на державному рівні очікувані відповідні заходи.

З іншого боку, досі порушується право громадян України на доступ до правосуддя в порядку адміністративного судочинства.

Як відомо, з дня набрання чинності Законом України від 13.12.2022 р. № 2825-IX «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду» (далі – Закон № 2825) – тобто з 15 грудня 2022 року – припинив здійснення правосуддя Окружний адміністративний суд міста Києва [3].

Але процес «утворення Київського міського окружного адміністративного суду» затягнувся аж донині.

Згідно з повідомленням на офіційному вебпорталі «Судова влада» 28 лютого 2023 року здійснено державну реєстрацію новоутвореної юридичної особи – Київського міського окружного адміністративного суду, про що внесено запис до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Ідентифікаційний код юридичної особи КМОАС – 44951485. Рішенням Вищої ради правосуддя від 25.07.2023 № 751/0/15-23 визначено на 2023 рік тимчасову кількість суддів у Київському міському окружному адміністративному суді – 51 (п'ятдесят одну) посаду. 31 липня 2023 року в. о. Голови ДСА України погоджено, а т. в. о. керівника апарату КМОАС затверджено тимчасову структуру та тимчасову штатну чисельність Київського міського окружного адміністративного суду на 2023 рік (51 суддя, 166 працівників апарату суду). Далі «справа не пішла».

Але ж фактично Київський міський окружний адміністративний суд не здійснює правосуддя.

Так, як це й було передбачено абзацом другим пункту 2 Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2825, «до початку роботи Київського міського окружного адміністративного суду справи, підсудні окружному адміністративному суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, розглядаються та вирішуються Київським окружним адміністративним судом» [3].

Отже, навантаження в декілька разів більше, ніж у 2022 році, лягло як на суддів, так і на працівників апарату Київського окружного адміністративного суду.

Так, 01 серпня 2023 року на вебсайті Київського окружного адміністративного суду з'явилося повідомлення «До уваги відвідувачів Київського окружного адміністративного суду», у якому констатовано бездіяльність Державної судової адміністрації України щодо «вирішення питань із забезпечення належного приміщення, матеріально-технічного забезпечення, надання видатків для належної оплати праці працівників апарату суду».

Як один із наслідків такої бездіяльності – «масові звільнення працівників апарату суду, в тому числі працівників Відділу документального забезпечення та контролю (канцелярія), що пов'язано із критично низьким рівнем оплати праці та надмірним навантаженням» [4].

І це лише один бік проблеми.

За нашим запитом на публічну інформацію до Державної судової адміністрації України від 22.07.2025 р. (вх. № інф/В 804-25) отримано інформацію про кількість судових справ, які перебували / перебувають на розгляді в Окружному адміністративному суді міста Києва у 2021 та 2022 роках (до моменту його ліквідації) та в Київському окружному адміністративному суді за період з 2021-го до першого півріччя 2025 року.

Статистичні дані показують, що до ОАСК у 2021 році надійшло 44 272 справи; у 2022 році – 22 617 справ.

До КОАС: у 2021 році надійшла 19 591 справа; у 2022 році – 13 629 справ; у 2023 році – 62 469 справ; у 2024 році – 70 023 справи; і лише у першому півріччі 2025 року – 35 712 справ.

У відповіді на наш запит також зазначається, що інформацію про надані у відповіді на запит статистичні показники можна знайти на офіційному порталі «Судова влада України» та офіційному сайті Ради суддів України, та даються відповідні посилання: http://court.gov.ua/inshe/interactive_maps/, <http://rsu.gov.ua/ua/documents/109>.

Так, за даними Ради суддів України, за 9 місяців 2025 року до КОАС надійшло 52 623 справи [5].

Перенавантаження суддів Київського окружного адміністративного суду, природно, позначилося на можливості реалізації громадянами – мешканцями міста Києва та Київської області – свого права на судовий захист.

При цьому відзначити ще одну деталь: указаним Законом (у тексті в першій редакції) передбачено, що «окружний адміністративний суд міста Києва *невідкладно, протягом десяти робочих днів*, передає судові справи, які перебувають у його володінні, до Київського окружного адміністративного суду» (абзац 4 пункту другого розділу II «Прикінцеві та перехідні положення») [3].

«Протягом десяти днів» це зробити, звичайно, було нереально. Наприклад, як констатується в ухвалі про прийняття справи до провадження судді КОАС Кочанової П. В. від 13.11.2023 р. у справі № 640/6925/22:

«3 травня 2022 року, Окружним адміністративним судом м. Києва відкрито провадження в адміністративній справі та вирішено здійснювати розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) сторін.

<...>

Матеріали справи отримані Київським окружним адміністративним судом та протоколом автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 06.11.2023, справу розподілено судді Кочановій П. В.» [6].

Тобто справу № 640/6925/22 тільки передавали з ОАСК до КОАС майже пів року. Але саме провадження в цій справі відкрито ще в травні 2022 року, а станом на сьогодні вона досі не розглянута.

Інший приклад: справи № 320/69/24 та № 320/196/24, провадження в яких за позовами громадян, зареєстрованих у м. Києві, відкрито вже в Київському окружному адміністративному суді (15.02.2024 р. та 23.01.2024 р. відповідно), судячи з даних Єдиного державного реєстру судових рішень, досі, станом на кінець листопада 2025 року, перебувають на стадії відкриття провадження [6].

Характерним явищем при цьому є те, що заяви про прискорення розгляду справи не допомагають жодним чином.

Звичайно, є набагато більше прикладів.

Адже діють прості правила арифметики: якщо в КОАС у 2024 році було зареєстровано 70 023 справи, то на розгляді їх набагато більше, оскільки 62 469 справ, зареєстрованих у 2023 році в КОАС, фізично не могли бути розглянуті тією кількістю суддів КОАС, що значиться в статистичних звітах Державної судової адміністрації України. І до них треба додати ті 52 623 справи, що надійшли до суду за 9 місяців 2025 року.

Ситуація колапсу в Київському окружному адміністративному суді стала причиною ухвалення 16 липня 2024 року Закону України № 3863-IX «Про внесення змін до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення

Київського міського окружного адміністративного суду» щодо забезпечення розгляду адміністративних справ» (далі – Закон № 3863) [7].

Своєю чергою, на виконання вимог Закону № 3863 Державною судовою адміністрацією України 16 вересня 2024 року затверджено наказ № 399 «Про затвердження Порядку передачі судових справ, нерозглянутих Окружним адміністративним судом міста Києва» [8].

У пояснювальній записці до ухваленого Закону № 3863 вказано деякі статистичні дані:

«Згідно з статистичними показниками середньорічного навантаження окремих судів, у провадженні Київського окружного адміністративного суду у 2021 році перебувало 28 620 справ і матеріалів, у 2022 році – 24 423 справи і матеріали; у провадженні Окружного адміністративного суду міста Києва упродовж цих періодів перебувало 76 729 та 60 631 справа і матеріал відповідно. Це одні з найбільших показників серед окружних адміністративних судів при стабільно високому рівні надходження до них нових позовів та інших процесуальних документів щомісяця» [9].

Станом на дату набрання чинності Законом № 2825-IX року в Окружному адміністративному суді міста Києва працював 51 суддя, у Київському окружному адміністративному суді – 26 суддів. Так, після передачі Київському окружному адміністративному суду справ, що були підсудні ліквідованому Окружному адміністративному суду міста Києва та тривалою процедурою, яка передуватиме утворенню Київського міського окружного адміністративного суду, навантаження на Київській окружний адміністративний суд загалом та кожного суддю зокрема збільшилося в декілька разів, ставши фізично й технічно непомірним для ефективного та своєчасного не лише розгляду справ, а й навіть їх первинної реєстрації, що призвело до ускладнення роботи суду та неможливості забезпечення їх розгляду суддями в розумні строки [9].

Відповідно до статті 55 Конституції України, права і свободи людини і громадянина захищаються судом; кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Згідно зі статтею 64 Конституції України не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені, зокрема, її статтею 55.

Є загальновідомою правова позиція Конституційного Суду України, за якою «звуження змісту прав

і свобод означає зменшення ознак, змістовних характеристик можливостей людини, які відображаються відповідними правами та свободами, тобто якісних характеристик права. Звуження обсягу прав і свобод – це зменшення кола суб'єктів, розміру території, часу, розміру або кількості благ чи будь-яких інших кількісно вимірюваних показників використання прав і свобод, тобто їх кількісної характеристики» (абзац шостий пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005).

У Рішенні від 28 квітня 2009 року № 9-рп/2009 Конституційний Суд України, вказуючи на недопустимість звуження змісту та обсягу наявних прав і свобод, що об'єктивно призведе до погіршення становища особи в суспільстві через їх обмеження, зробив концептуальне застереження органам державної влади про те, що невиконання державою своїх зобов'язань призводить до порушення принципів правової держави, ставить громадян у нерівні умови, підриває принцип довіри особи до держави (абзац п'ятий пункту 5 мотивувальної частини).

Усе вищевказане повною мірою належить до розглядуваної ситуації зі здійсненням правосуддя в Київському окружному адміністративному суді.

Висновки. Громадяни України, які обіймають керівні посади в нашій державі, є осудними, адже є відповідні вимоги при обранні на посаду Президента України, народного депутата України тощо. За таких умов ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва можна розцінювати тільки як умисне діяння, на шкоду правам, свободам та законним інтересам громадян України, мешканців міста Києва та Київської області.

Крім того, необхідно вказати, що ліквідація Окружного адміністративного суду міста Києва шкодить інтересам держави. Адже позивачами в адміністративному суді можуть бути не лише громадяни, а й органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

А це вже «зовсім інша стаття» (аналогія з кримінальною відповідальністю за крадіжку особистого та державного майна згідно Кримінального кодексу України 1960 року). У відомі часи подібні дії кваліфікувалися як шкідництво, а відповідальність за їх скоєння була досить суворою.

З огляду на все вищевказане, слід констатувати, що держава, декларуючи безбар'єрне середовище в усіх сферах життєдіяльності суспільства і держави, сама створює бар'єри, зокрема, у сфері правосуддя.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 р. № 366. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 28.11.2025 р.).
2. Журавська О. Безбар'єрність – це і забезпечення безперешкодного і вільного доступу громадян до правосуддя. 2023. URL: <https://rsu.gov.ua/ua/news/olena-zuravska-bezbarernist-ce-zabezpecenna-bezpereskodnogo-i-vilnogo-dostupu-gromadan-do-pravosudda> (дата звернення: 28.11.2025 р.).
3. Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду : Закон України від 13.12.2022 р. № 2825. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2825-IX#Text> (дата звернення: 28.11.2025 р.).
4. До уваги відвідувачів Київського окружного адміністративного суду. URL: <https://adm.ko.court.gov.ua/sud1070/pres-centr/news/1457935/> (дата звернення: 28.11.2025 р.).
5. Окружні адміністративні суди за даними звітності за 9 місяців 2025 року. URL: <http://rsu.gov.ua/ua/documents/109> (дата звернення: 28.11.2025 р.).
6. Ухвала Київського окружного адміністративного суду від 13.11.2023 р. у справі № 640/6925/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114867291> (дата звернення: 28.11.2025 р.).
7. Про внесення змін до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду» щодо забезпечення розгляду адміністративних справ : Закон України від 16.07.2024 р. № 3863. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3863-20#n2> (дата звернення: 28.11.2025 р.).

8. Про затвердження Порядку передачі судових справ, нерозглянутих Окружним адміністративним судом міста Києва : наказ Державної судової адміністрації України від 16.09.2024 р. № 399. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0399750-24#Text> (дата звернення: 28.11.2025 р.).

9. Про внесення змін до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду» щодо забезпечення розгляду адміністративних справ : проект Закону України (реєстр. № 10244 від 10.11.2023 р.). URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/CardByRn?regNum=10244&conv=9> (дата звернення: 28.11.2025 р.).

References

1. Pro skhvalennia Natsionalnoi stratehii iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 roku: rozporiadzhenia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14.04.2021. [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On the approval of the National Strategy for Creating a Barrier-Free Space in Ukraine for the Period Until 2030» from 14.04.2021]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text> (data zvernennia: 28.11.2025 r.) [in Ukrainian].

2. Zhuravska, O. (2023). Bezbariernist – tse i zabezpechennia bezpereshkodnoho i vilnoho dostupu hromadian do pravosuiddia [Barrier-free is also ensuring unhindered and free access of citizens to justice]. Retrieved from <https://rsu.gov.ua/ua/news/olena-zuravska-bezbariernist-ce-zabezpechennia-bezpereshkodnoho-i-vilnoho-dostupu-gromadan-do-pravosuiddia> (data zvernennia: 28.11.2025 r.) [in Ukrainian].

3. Pro likvidatsiiu Okruzhnoho administratyvnoho sudu mista Kyieva ta utvorennia Kyivskoho miskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu: Zakon Ukrainy vid 13.12.2022 r. № 2825. [The Law of Ukraine “On the liquidation of the District Administrative Court of the city of Kyiv and the formation of the Kyiv City District Administrative Court”]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2825-IX#Text> (data zvernennia: 28.11.2025 r.) [in Ukrainian].

4. Do uvahy vidviduvachiv Kyivskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu [To the attention of visitors to the Kyiv District Administrative Court]. Retrieved from: <https://adm.ko.court.gov.ua/sud1070/pres-centr/news/1457935/> (data zvernennia: 28.11.2025 r.) [in Ukrainian].

5. Okruzhni administratyvni sudy za danymy zvitnosti za 9 misiatsiv 2025 roku [District administrative courts according to reporting data for 9 months of 2025]. Retrieved from: <http://rsu.gov.ua/ua/documents/109> (data zvernennia: 28.11.2025 r.) [in Ukrainian].

6. Ukhvala Kyivskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 13.11.2023 r. u spravi № 640/6925/22 [Resolution of the Kyiv District Administrative Court dated 11/13/2023 in case No. 640/6925/22]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114867291> (data zvernennia: 28.11.2025 r.) [in Ukrainian].

7. Pro vnesennia zmin do punktu 2 rozdilii II “Prykintsevi ta perekhidni polozhennia” Zakonu Ukrainy “Pro likvidatsiiu Okruzhnoho administratyvnoho sudu mista Kyieva ta utvorennia Kyivskoho miskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu” shchodo zabezpechennia rozghliadu administratyvnykh sprav: Zakon Ukrainy vid 16.07.2024 r. № 3863. [The Law of Ukraine “On amendments to paragraph 2 of section II “Final and transitional provisions” of the Law of Ukraine “On the liquidation of the District Administrative Court of the city of Kyiv and the formation of the Kyiv City District Administrative Court” regarding ensuring the consideration of administrative cases”]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3863-20#n2> (data zvernennia: 28.11.2025 r.) [in Ukrainian].

8. Pro zatverdzhennia Poriadku peredachi sudovykh sprav, nerozghlianutykh Okruzhnym administratyvnym sudom mista Kyieva: nakaz Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 16.09.2024 r. № 399. [On approval of the Procedure for the transfer of court cases not considered by the District Administrative Court of the city of Kyiv: Order of the State Judicial Administration of Ukraine dated September 16, 2024 No. 399]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0399750-24#Text> (data zvernennia: 28.11.2025 r.) [in Ukrainian].

9. Pro vnesennia zmin do punktu 2 rozdilii II “Prykintsevi ta perekhidni polozhennia” Zakonu Ukrainy “Pro likvidatsiiu Okruzhnoho administratyvnoho sudu mista Kyieva ta utvorennia Kyivskoho miskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu” shchodo zabezpechennia rozghliadu administratyvnykh sprav: Proekt Zakonu Ukrainy (reiestr. № 10244 vid 10.11.2023 r.). [On amendments to paragraph 2 of section II “Final and transitional provisions” of the Law of Ukraine “On the liquidation of the District Administrative Court of the city of Kyiv and the formation of the Kyiv City District Administrative Court” regarding ensuring the consideration of administrative cases: Draft Law of Ukraine (reg. No. 10244 dated 10.11.2023)]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/CardByRn?regNum=10244&conv=9> (data zvernennia: 28.11.2025 r.) [in Ukrainian].

Volokh Oleksandr,

Candidate of Law,

Associate Professor at the Department of Administrative and Legal Disciplines
of the Educational and Scientific Institute of Law and Psychology

(National Academy of Internal Affairs, Kyiv)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-0540-3335>

ACCESSIBILITY ISSUES IN UKRAINIAN ADMINISTRATIVE JUDICIARY

The problems of the possibility of realizing constitutional human and civil rights and freedoms in Ukraine have been re-echoed in the context of the National Strategy for Creating a Barrier-Free Space in Ukraine for the Period Until 2030, adopted in 2021. As of today, this Strategy is in effect as amended by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 25, 2025 No. 294-p.

As noted in the introduction to the Strategy, "in accordance with the Constitution of Ukraine, a person, his life and health, honor and dignity, inviolability and security are recognized as the highest social value in Ukraine. At the same time, many citizens of Ukraine face a number of barriers in realizing their rights... The lack of a barrier-free environment not only creates problems for millions of citizens, but also leads to a general deterioration in the well-being of every person."

According to the definition of the term "barrier-free" provided at the beginning of the Strategy (Section I "General Provisions"), the Government calls it "a general approach to the formation and implementation of state policy to ensure unhindered access of all population groups to various spheres of life".

Although in the current version, outlining the structure of the Strategy, the Government reduces the number of areas of its implementation to a certain minimum, and it is more difficult to talk about the possibilities of citizens overcoming "barriers in the exercise of their rights":

"The Strategy consists of two main levels – framework conditions for barrier-free access and barrier-free standards.

The first level determines the accessibility of physical, informational and digital infrastructure for a person, participation in socio-political processes and opportunities for self-realization.

The second level focuses on creating conditions for barrier-free access in the spheres of education and economic activity (employment and entrepreneurship)".

That is, in fact, from 2025 the government of Ukraine plans to "overcome barriers" only in the areas of education, employment and entrepreneurship.

A comparative analysis of the two versions of the Strategy indicates an excessive narrowing of the government's spheres of life to which unhindered access must be ensured.

We are absolutely convinced that the meaning of the phrase "unhindered access of all population groups to various spheres of life" should also include unhindered access to justice.

On the other hand, starting from December 15, 2022 and until today, the right of citizens – residents of the city of Kyiv and the Kyiv region – to access justice through administrative proceedings has been violated.

Key words: accessibility, justice, judicial proceedings, access to court, court case.

Дата першого надходження статті до видання: 02.12.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.12.2025
Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.12.2025